

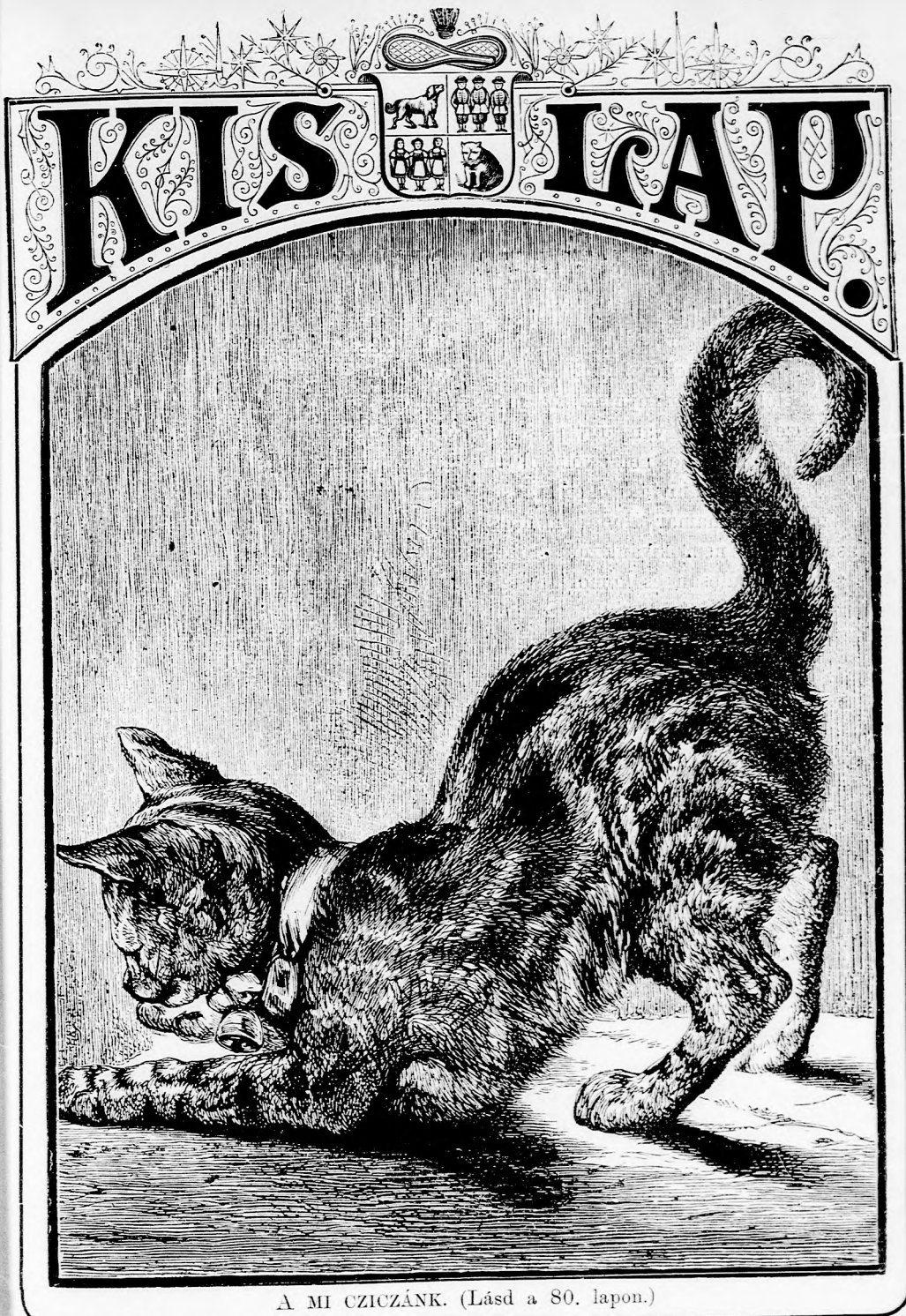
címjelzés olvas-
 Az ügyvéd ur
 « rejtvényeinek
 ját használta a
 magára ismer és
 hatja a megfejt-
 da a megfejtés
 keresztnévedet
 lak a megfejtők
 a sok van kis
 hassam, melyik
 « című elbe-
 szésedet, annak
 másfélknek van
 ársaid kívánsá-
 n. Idővel majd
Witz Artur és
 a szegények ja-
 lelem, a nyaralás
elemen Blanka.
 hogy abból a
 lány. — **Varga**
 obban kell meg-
 országnak van,
 nden országnak
 n sok minden
 « nemcsak ága,
 át gondosabban
 a. — **Deutsch**
 hogy minél ha-
 »Titok« című.
 Ha azok a régi
 szindarab haj-
 szám megjelö-
 fordulnod, mely
 ha ugyan még
 számokból. —
 reszárakat küldd
 címre. Sorai-
 ivesebben fogom
 es sorokat nem
 n és gondosab-
 kerülni fog az.
Irenke. Csupán
 kerülhet a meg-
 mi értelme sem
 neve ott legyen,

ÁG.

részére: Kep-
 ezett szini elő-

kegyes ada-
Forgó bácsi.

Athenaeum-épület.
 Budapest.

A MI CZICZÁNK. (Lásd a 80. lapon.)

XLI. kötet. 5. szám. Ára negyedévre 1 fnt 40 kr. Egyes szám ára 12 kr. 1891. augusztus 2-á
 Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

KLÁRI NÉNI RABSZOLGÁI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

MÁR előre is örültek annak, milyen pompás multság lesz az, mikor puskájok lesz és majd ellövöldözik az öreg erdőcsősz elől a rókát, nyulat. Ez még kissé messze jövőben van ugyan s jó, hogy a vacsora ideje nem volt olyan távol. Mert éppen hívták őket vacsorára, azután csakhamar aludni mentek.

Másnap Elek nem kívánczozott rókalesre s igen gondosan és komolyan teljesítette a felügyeletet, mikor Gabiék ismét együtt voltak a nagy asztal körül, hogy a dolgukat végezzék. Most már sürgős volt a dolog. Holnap reggel lesz az ünnepélyes vizsgálat. Hozzá is láttak, de Tercsike meglehetősen nyugtalannak látszott. Hol egy könyvet kapott elő és tanulni kezdett, hol lecsapta és a tollhoz nyult, írni próbált, de csak nem fogott hozzá, lecsapta a tollat és megint a könyvet vette elő.

— Mit mivelsz, Tercsike? kérdé Elek. Hol ehhez fogsz, hol ahhoz és nem végzel semmit.

— Oh, mikor nem tudom, melyikhez fogjak igazán... Egy verset kell betanulnom... én fogok szavalni... ropant hosszú, meg nem tanulom egy óra alatt sem... és itt van ez a rengeteg számadás... az sincs készen... Én nem bánom... egyiket sem csinálom... lehetetlen mind a kettővel elkészülnöm.

— Ugy-e? Körmödre égett a tegnapi munka? Most már csak iparkodjál, hogy elkészülj.

— Az nem lehet... Samuka az oka... ő kívánta tegnap, hogy olvassam fel a mesét... és te is vagy oka, mért mentél el? Ha itt vagy, akkor Samuka nem faggat a mesével, szépen elkészültem volna.

Elek nem tagadhatta, hogy a Tercsike okoskodásában van egy kis igazság. De azt mégsem tehetette, hogy ő vállalja magára a hibát. Inkább úgy gondolta, hogy most komolyan méltóságosnak, de egyáltalán nagylelkűnek is kell lenni s az a feladata, hogy segítsen a bajon.

— Hiába kerestek ilyen kifogásokat, mondá nagyon ünnepélyes hangon. Ti magatok vagytok a hibásak. Nem ígértétek-e, hogy pontosan végzitek a dolgokat, hogy tudjátok a kötelességteket? Most az volna az igazi helyes büntetés, hogy aki mint vetett, úgy arasson. No, de én ki akarlak segíteni a bajból. Tanuld a verset, majd én azalatt magam megcsinálom azt a nehéz számtani feladványt, nekem az csak játék. Te aztán csak leirod. Ezzel hamar elkészülhetsz.

— Jaj de aranyos jó Elek! ujjongott Tercsike. Így már minden rendben lesz. Nem hiába mondta Gabi, hogy veled nagyon jól fogunk boldogulni. Bezzeg ha most a néni van itt, vége-hossza nem volna a pörpatvarnak.

Jó kedvűen folyt a munka és el is készültek szépen. Oly vidáman jelentek meg a vacsoránál, hogy atyjok is láthatta, mennyire rendben van mindenkinek a dolga. Mikor pedig kérdezte: ter-

mészetesen büszkén felelték, hogy a holnapi nagy napra kitünően el vannak készülve.

— Ezt szeretem, legkivált pedig, hogy oly kedvvel és készséggel végeztétek a dolgokat, nem látok olyan durczás képet, mint azelőtt.

— Oh, most már egészen más... az még akkor volt, mikor Klári néni volt itt és annyit pörölt velünk. Elek egészen másképp fog hozzá, Elekkel nagyon szépen haladunk.

— Így már derék. Bizony féltem egy kicsit, mikor a néni elment. No, örvendek, hogy Elek jól betölti a helyét.

— Nagyon jól! Azóta minden pompásan megy.

— Na, na, volt egy kis hiba azzal a kirándulással meg a mézskavarással, de azt el akarom felejteni.

Ezt jobb is volt elfelejteni, mert Gabit még most is elfutotta a pujkaméreg, ha eszébe jutott, mennyire csuffá tette az a haszontalan Marcsi; Samuka pedig egészen bánatossá lett, ha arra gondolt, milyen jó ozsonnát vesztett el azon a napon. Jobb is az ilyenre nem gondolni. El is felejtették mihamar újra nagy jókedvükben.

Másnap az ünneplő ruhában siettek az iskolába és vendégnek elment oda Elek is az apjával. Mert Tercsike sok dicséretet fog aratni a szép vers elszaválásával és ha majd leczke-felmondásra kerül, Gabi és Tercsike lesznek az elsők. Ezt pedig öröm lesz hallgatni az apának és az öregebb testvérnek.

Mind együtt voltak már a tanulók, mikor belépett a várt jeles vendég, a

tanfelügyelő. Komoly, de barátságos képű öreg ur volt s Tercsike, mikor arra került a sor, hogy a szép üdvözlő verset elszavalja, csak egy, két perczig volt némi zavarban, aztán az öreg ur biztató, barátságos tekintetétől nekibátorodva, hiba nélkül mondta el a mondókáját.

— Nagyon jól volt. Derék s ügyes leányka vagy, dicsérte meg a tanfelügyelő.

Elek és az apja elégedetten mosolyogtak, kivált mikor a tanfelügyelő aztán így szólt a tanítóhoz:

— Ugy sejtem, ez a legjobb növendékek egyike.

— Valóban az. Ketten versenyeknek, ő meg a mellette ülő Juliska.

— Nos, meglátjuk, melyiké az elsőség. Szép disz-könyvet hoztam jutalmul a legjobb tanulónak.

Elek odasugta az apjának:

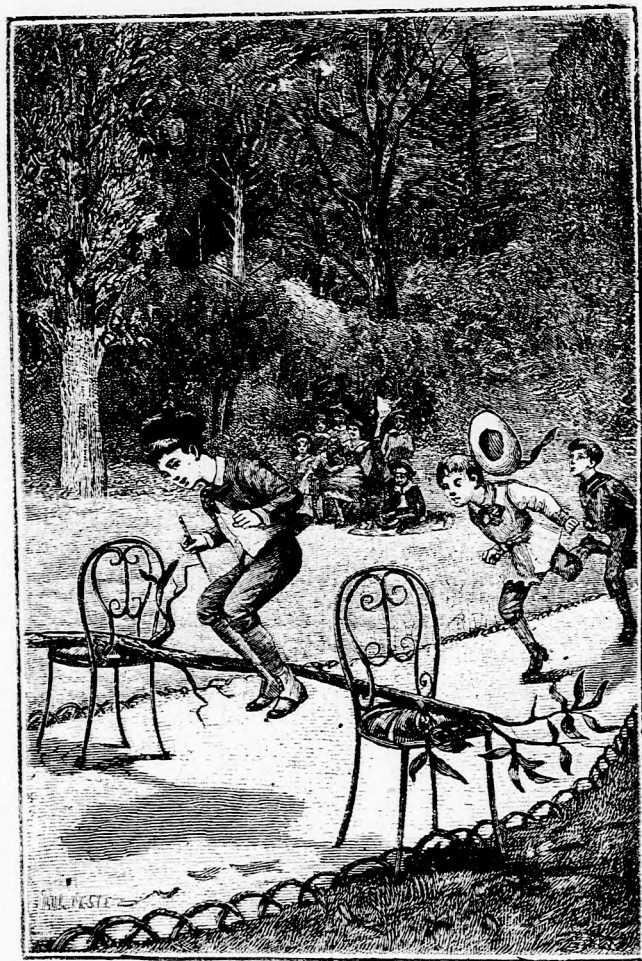
— Annyi, mintha már a Tercsike kezében volna.

A tanfelügyelő pedig így szólt ismét:

— Átnézem a dolgozataikat is... Ezek a Juliska írásai... csinosak, látszik, hogy nagyon iparkodott... de itt ebben a számadásban egy kis hiba van. Nem nagy, de mégis. Lássuk a másikat. Ez itt a Tercsike dolgozata. Ez már aztán derék munka! Hibátlan, rendes. Hát a többieké? Hm! Ezekben bizony sok a pocza... rendetlen írás... sok a hiba. No's, Tercsike leányom, állj oda a táblához és ird meg újra az egész számadást, magyarázd meg tanulótársaidnak, hogy kell azt megcsinálni és mit miért kell úgy és nem másképp. Te nagyon jól megértetted a feladatot, látom.

Tercsike halálsápadt lett és akaratlanul is Elekre pillantott, a ki meg a földre nézett, mert szintén nagyon megzavarodott ijedtében, hogy mi lesz most

már ebből. Tercsike nem tudja azt a számadást, csak lemásolta, a nélkül, hogy megértette volna, mert hát nem foglalkozott vele, nem törte rajta a fejét.

... HÁRMAN UGRÁLTAK ÁT. (Lásd a 74. lapon.)

Pár pillanatig mély csönd uralkodott. A tanfelügyelő aztán nyájasan inté Tercsikét:

— No's, szaporán, kis leányom, ne

szégyenlősködjél. Állj ki a tábla elé és tedd, amint mondtam.

Tercsikével forogni kezdett a világ. Kilépett a padból, oda is ment a táblá-

em tudja azt a
a, a nélkül, hogy
át nem foglal-
ajta a fejét.

hoz és kezébe vette a krétát, de aztán csak állt ... és reszketve bámult a le-
vegőbe. A tanfelügyelő és a tanító már
kissé türelmetlenkedni kezdtek, az apa
pedig szeretett volna szigorúan oda
szólni neki, de hát mint vendégnek nem
volt itt hozzászólása a dologhoz. Csak
boszankodott, hogy Tercsike annyit ko-
médiáz. A tanító végre megelegette az
idővesztéget és komolyan, kissé szigo-
ruan is mondá:

— Most tehát már fogj hozzá!

— Nem ... nem tu ... nem tudok!
hebegte Tercsike.

— Már hogyné tudnál, biztatta a tan-
felügyelő. Ne félj semmit ... csak bát-
ran fogj hozzá, mintha otthon végeznéd.
Aki olyan jól tudja a dolgát, mint te
ezt, az könnyen megmagyarázza.

Tercsike már nem birt tovább magá-
val és sirva fakadt. Gondolatai össze-
kavarodtak, már azt sem tudta, mit
mondjon, mit csináljon s zokogva csak
azt ismételte.

— Én nem tudom ... nem tudom
megcsinálni.

— Ugyan, ugyan, kis leányom, szólt
a tanfelügyelő kedvetlenül. Ez nem he-
lyes viselet. Hogy ne tudnád, mikor már
egyszer jól megcsináltad.

— Én nem csináltam ... Elek bátyám
csinálta meg.

Maga is elképedt, amint nagy szorult-
ságában ez az őszinte vallomás kipa-
tant belőle. De volt is annak a pár szó-
nak ugyancsak nagy hatása. A többi
tanulók nem állhatták meg, hogy nagyot
ne nevéssenek; Elek fölugrott és kifutott
a teremből, az atya pedig a haragtól elvö-

rösödve állt föl s szintén távozott, mi alatt
így szólt:

— Oh, ezek a rossz gyerekek, milyen
szégyent hoztak reám.

A tanfelügyelő csöndet parancsolt,
azán hidegen, komolyan mondá a szintén
boszus, kissé megzavarodott tanítóhoz:

— Ugy látszik, tanító ur, ön tévedés-
ben volt e leányka felől.

— Meg vagyok lepve és nem értem
a dolgot, felelé a tanító. Ezelőtt való-
ban mindig tudott mindent, a mit tudni
kellett, ilyen ravaszságot sohasem vettem
észre.

— Meglehet, meglehet, szólt a tan-
felügyelő. De most kiderült az igazság.
Mehetsz a helyedre, Tercsike, veled többé
nem lesz dolgunk. Álljon ki Juliska,
ő talán meg tudja csinálni.

És Juliska meg is tudta csinálni.
Egyéb feleletei is kitünők voltak és a
vége az lett, hogy a gyönyörű könyvet
ő vitte haza. Volt is aztán nagy diadalmi
öröm Juliskáéknál s még másnap, har-
mad nap is seregestől jártak oda a többi
gyerekek, hogy mutassa meg nekik is
azt a gyönyörű képeskönyvet.

A szomszédban, Gabiéknál, persze
egészen másforma idő járt. Szégyen-
kezve, meglapulva üldögéltek mindnyá-
jan, mint valami tönkre vert hadsereg.
Az atyjoknak meg alig mertek a szemé
elé kerülni. Tercsike egész estig sirt,
néha pedig, ha Eleket megpillantotta,
mérgesen pattant ki:

— Te vagy az oka ... minek csinál-
tad meg helyettem.

— Igazán? Tessék, most még én va-
gyok az oka. De akkor örültél, ugy-e?

i a tábla elé és
kezdett a világ
is ment a táblá-

Ki gondolhatta volna, hogy annak a vén tanfelügyelőnek ilyesmi jut eszébe.

— Neked kellett volna rá gondolni. Oh, tudom én már most! Mikor Klári néni itt volt, hiában kértem, hogy valamit csináljon meg helyettem, mindig azt mondta, hogy az nem ér semmit, magamnak kell tudnom . . . és akkor nem is ért soha ilyen szégyen . . . Most pedig már azt hiszik, hogy csupa csalás volt az is, amit akkor végeztem. Ha Klári néni itt volna, most nem ért volna ez a nagy csufság.

— Hm . . . az valószínű, szölt Gabi. Mikor ő itt volt, nagyon unalmas volt ugyan az a pontos tanulás, de aztán nem is volt bajunk és mindig elsők voltunk az iskolában.

És nagy buslakodásukban már egészen másféle gondolatokkal kezdtek megemlékezni Klári néniről. Hiszen az igaz, hogy sok nem tetszett nekik akkor, most meg sokszor nagyon kellemes a szabadság, de mikor ilyen nagy bajok zavarják meg. Végre mégis megnyugodtak abban, hogy már ezentul jobban résen lesnek, nem követnek el olyan hibákat, mint eddig s így majd csak rendbe jutnak ismét, apácskát is megengesztelvén kifogástalan viseletökkel és tanulásukkal. Elek is erősen bizott magában, hogy most már tudja, mi a dolga.

Bent a házban helyre is állt lassanként a nyugalom, de nagy baj volt az, hogy a házból alig mehettek ki, hogy boszuság ne érje őket. Mert ahány gyerekkel találkoztak, mind csufolta, gunyolta őket, legfőképp persze Tercsikét. Még bizony a győztes Juliska is gunyo-

san nézett rá, a testvérbátyja pedig, a Gyurka, nemcsak nézett, hanem szólt is gunyosan. Rég várta már, hogy visszafizethessen valamivel a sok boszantásért, melyet a hetyke Gabitól régóta kellett szenvednie. Most aztán bőszégesen volt alkalma rá. Nem volt az csöppet sem szép dolog, amit tett, mert a káröröm, boszu éppen nem valami dicséretes érzelem; de Gyurka egyelőre nem gondolta ezt meg s folytatta boszantásait. (Vége következik.)

AZ ALBUM.

*BIZONY, bizony megesett
Valahol a nagy eset,
Hogy egy kis lány meglátta ott
A szalonban az albumot.*

*Nem tudta, hoyy mire való,
Kivitte hát a kis bohó,
Letette a földre, sárba
S kinyitá, mert be volt zárva.*

*S ime, alig nyitotta ki,
Hát feléje néz valaki, —
Az bizony, az apa képe
Néz komolyan a szemébe.*

*Az albumot nagy ijedten
Be is csapja. »Jaj mit tettem!
Baj lesz ebből, no hiszen, —
Hamar helyére viszem.«*

AZ ELÉGEDETLEN HALACSKA.

(Képpel a 72. lapon.)

ÜRELMETLENÜL ficzkádozott a Duna mély vizében Pikkely urfi, farkával hol az egyik, hol a másik fiatal pajtását ütve orron. Ezeknek pedig ilyen orrlegyintés nem igen tetszett, mert a leghidegebb vérű halacska is tűzbe jön, ha az orrára koppintanak. Az orra hegyére mindenki nagyon kényes.

— Hallod-e, Pikkely pajtás, mit garabonczáskodol már megint? Nem elég nagy a Duna?

— Az a baj, hogy nagyon is nagy. Már meguntam. Soha sem látni semmit, akármerre forduljak. Ha fölemelkedem a víz színére, alig látok a partig, de ha a part mellett vagyok is, egyebet sem látok a kopár, meredek partnál.

— Hát ugyan mit akarnál egyebet látni? Örülj, hogy nem látsz egyebet és hogy akkora nagy vízben uszkálhatunk, a melyben kedvünkre rejtőzködhetünk.

— Tudtok is ti valamit! szólt Pikkely megvetőleg. Látszik, hogy semmit sem hallottatok még a világról, mennyivel szebb az másfelé. De én tudok eleget. Minap is beszéltem egy atyánkfiával, aki egy kis hegyi patakából tévedt ide. No, sietett is vissza ebből az unalmas nagy vízből és nem csodálom. Mennyivel kellemesebb lehet ott abban a kedves kis patakban, ahol kristálytisza a víz, a napsugár leragyog egészen a fényes kavicsos fenéig s a parton virágok hajlanak le a vízre. Oda megyek én.

— Szerencsés utazást! mondák a többiek félig gunyosan. És ha a kis patakot is megunod, tudod mi lesz még jobb?

— No ugyan mi?

— Ugorj ki a partra, kapaszkodjál föl egy nagy fára és ott rakj fészket. Hahaha!

Pikkely megvetőleg fordult el ingerkedő pajtásaitól.

— Most már csak azért is megmutatom, hogy megteszem. És majd aztán én foglak nevetni titeket.

Ezzel odább is uszott és pajtásai, mi tagadás benne, egy csöppet sem marasztalták. Nem igen szerették Pikkely urfit, mert úgy vélekedtek róla, hogy elbizakodott és hetvenkedő legény, aki nem fér a bőrébe és nem akarja beérni azzal, ami nekik mindnyájoknak elég jó. Hát menjen, amerre akar és ha ott jobban boldogul, hát annál jobb. Ő is boldogabb lesz és másokat sem zavar csöndes életükben.

Ment is Pikkely szaporán a maga utján és csakhamar eljutott a kis patak torkolatához.

— Itt vagyok a czélnál, szólt elégedetten. Ah, mennyivel kellemesebb ennek a kis pataknak a vize! A meleg nap egészen langyossá tette, nem olyan hideg, rideg, mint az a feneketlen mély Duna. Itt már gyönyörűség uszkálni.

Vigan indult fölfelé a kis patakban. Csakugyan kedves, tisztavízű patakocska volt az, a fenékén fényes kövek csillogtak a nap sugaraitól, szinte vakított a ragyogásuk.

— Ez már aztán gyönyörű. Szinte kissé nagyon is melegen ér a napsu-

erbátyja pedig,
tt, hanem szólt
nár, hogy visz-
a sok boszan-
Gabitól régóta
asztán bősége-
a volt az csöp-
mit tett, mert
a nem valami
gyurka egyelőre
s folytatta bo-
ége következik.)

M.

egesett
t,
meglátta ott
bumot.

üre való,
phó,
rba
vult zárva.

ki,
ki, —
képe
emébe.

jedten
mit tettem!
hiszen, —
rem.«

gár. De az nem baj, mihamar hozzá-
szokom. Itt nem dübörög a fejem fölött
a sok nagy gőzhajó, itt a víz fenekéről

is kilátok a virágos partra, erdős he-
gyekre. Bizony sajnálom szegény pajtá-
saimat, hogy olyan ostobák és nem tar-

... OTT ÁLLTAK ÉS NÉZTÉK. (Lásd a 73. lapon.)

tottak velem. No, nem tehetnek róla,
nem lehet mindenkinek annyi esze. Ni,
ott is milyen érdekes valami... egy

hosszú rud nyulik a víz fölé és valami
lelóg róla. Ugyan mi lehet az? Meg
kell nézmem.

Oda uszott ahhoz a furcsa valamihez és hamar tapasztalta, mi az. Mert, hogy olyan nagyon tiszta és sekély volt a víz, hát nemcsak Pikkely urfi látott jól, hanem őt is látták jól a partról s egy leányka oda szólt egy fiunak:

— Éppen benne van! Hamar rántsd ki!

A következő pillanatban Pikkely urfi bizony nem tudta, mi történik vele. Olyanformát gondolt ijedtében, hogy a patak lesülyedt nagy hirtelen alóla, mert ő nem volt többé vízben, hanem a levegőben lebegett és hiába ficzkándozott, nem juthatott odább, — hálóba került.

— Jaj be szép halacska! szólt a fiu. Nézd, Aranka, milyen fényes pikkelyei vannak. Mit csináljunk vele?

— Haza visszük és beletesszük a nagy üvegmedenczébe az aranyhalakhoz.

Pikkely urfi kissé kényelmetlenül érezte magát, de az mégis tetszett neki, hogy a büszke, kényes aranyhalak közé kerül. De csak addig tetszett ez neki, míg ott nem volt. Amint betették az üvegmedenczébe, majd elájult attól a poshadt, állott víztől. És milyen kicsike vizecske! Hiszen alig lehet mozdulni benne. Alig kezd uszni, beleüti orrát az üvegbe. Ez rettenetes, itt nem lehet megélni, innen menekülni kell.

Hogyan menekülhetne, azt nem tudta, csak dühösen kavargott a szűk medenczében, csapkodta a vizet s mérgében úgy tombolt, hogy a szegény kis aranyhalacska nem tudtak hová lenni ijedtökben. Aranka és Ferdi ott álltak a medenczénél és nézték, (Lásd a képet a 72. lapon.) sokáig nézték és végre nekik sem tetszett a dolog.

— Ugy látszik, nem való ez ide, szólt Aranka. Nagyon zavarja kedves aranyhalacskaimat. Tul kell adnunk rajta.

— Magam is úgy látom. Kivisszük a szakácsnének, ölje meg és süsse meg vacsorára.

Ha már úgy is hideg nem lett volna, most bizony elhült volna a vér Pikkelyben. Vége, vége! Megölik, megsütik, megeszik! Ezért hagyta hát el a biztos, mély folyót, hol a pajtásai olyan bátorságban uszkálnak! Oh, milyen oktalan volt!

A következő pillanatban Ferdi benyult a medenczébe és megfogta Pikkelyt, aztán vitte.

— Végem . . . visznek a halálba! sohajta Pikkely kétségbeesve.

Csakugyan kivitték a konyhába, hol a szakácsné éppen egy nagy késsel hadonázott. Pikkely csüggedten várta a halálos csapást. De a szakácsné, amint végig nézett rajta, megvetőleg mondá:

— Hisz ez nagyon haszontalan fiatal halacska, nem sütni való. Vissza kell dobní a vízbe, Ferdi urfi.

Visszadobták. Pikkely nagyon meg volt szégyenülve, hogy olyan haszontalan jószágnak mondják, de most ezt sem bánta. Csak hogy újra a patakban van. Itt már tudja az utat. Dehogy marad ebben a veszedelmes kis vízben! Meg sem állt, míg újra ott nem volt a mély Dunában a pajtásainál.

Soha sem dicsekedett el kalandjával, de nem is hetvenkedett és elégedetlenkedett többé soha sem.

A CSERÁG-REND LOVAGJAI.

— Beszélyke. —

(Képpel a 68. lapon.)

AGY vigság folyt az árnyas kertben. Egész kis sereg jó pajtás jött össze, kisebbek és nagyobbak. Hárman azonban egy kis időre félre vonultak és komoly tanácskozásba mélyedtek.

— Én azt mondom, hogy még ma alapítjuk meg a vitézi rendet. Mi hárman leszünk az első lovagjai. Te, Károly, légy a rend nagy-mestere.

— Jól van. Te Berti és Kálmán lesztek a fő-főlovagok. A többi, akit majd ezután befogadunk, egyelőre csak közönséges lovag lesz.

— Mit gondolsz, bevehetjük-e Andorkát? Nagyon kért, hogy ha megalapítjuk a lovagrendet, fogadjuk őt is be. Nem valami erős fiú ugyan, de nekem úgy látszik, hogy bátor fiúcska.

— Az nem elég. Az igazi lovagnak erősnek is kell lennie. A nélkül nem is lehet bátor. Hogy segít hősi módon a szerencsétleneken, ha nincs hozzá ereje? Nem méltó közénk.

— No hiszen nem mondom... magam is azt hiszem, de hát ne mondhasssa, hogy csak úgy ok nélkül utasítottuk vissza. Tegyük próbát vele.

— Azt megtehetjük. Mindjárt ez a játék, a mibe belefogtunk, lehet a próba, Mert ha például várat kell ostromolni vagy üldözöttet megmenteni és nagy árok vagy fal kerül utunkba, mit kell tudni? Hatalmas ugrással át kell röpülni. No hát ugrani fogunk. Próbálja meg Andorka is. Ez a legkisebb próba. Ha ezt sem bírja, szó sem lehet róla.

Két szék közé rudat fektettek és hogy a többiek semmit se gyanítsanak, eleinte csak ők hárman ugráltak át. (Lásd a képet a 68. lapon.) Aztán odahívták Andorkát, hogy próbálja meg ő is.

— Jaj, ezt én nem tudom, mondá Andorka őszintén, nagyon rossz ugró vagyok.

— No csak próbáld meg.

Andorka neki iramodott, de az akadály előtt megállt.

— Már hiába, ehhez nem értek. Minek törjem be az orromat.

A három lovag megvetőleg nevetett. A kérdés el volt döntve. Andorka nem méltó rá, hogy a lovagrend tagja legyen.

A lovagrend eszméjével ma reggel óta foglalkoztak a fiúk, mert a nevelő ur érdekes történeteket beszélt nekik a hajdankori lovagokról, kik országot-világot bejártak és a hol valakit bajban találtak, vitézi módon megsegítették. Ilyenek akartak lenni ők is. Mivel pedig a nevelő ur azt is mondta, hogy a hajdankori lovagoknak jelvényök is volt, hát azt is választottak.

— Amott a mezőn áll egy cserfa. Annak igen szép a levele. Egy-egy kis cser-ágot tüzünk a kalapunk mellé s a cserág-rend lovagjai leszünk.

Ez nagyon szép név volt és mindjárt szaladtak is ki a mezőre a cserfához. Andorka, aki félfüllel meghallott valamit, utánok ment. Mire ő is a cserfához ért, a három lovag már ellátta magát a jelvénnel s ugyanekkor halatszott messziről:

— Fiúk, hol vagytok? Ozsonnáni!

Már az ozsonnát a legvitézebb lovag is szeretheti, a három lovag tehát gyors futásnak eredt. Épen akkor egy bokor mögül tünt elő egy öreg asszony, a hátán nagy csomó száraz galylyal, míg kezénél fogva egy kicsike leánykát vezetett. Károly nagy-mester már későn vette észre, neki rohant és úgy beleütődött, hogy az öreg asszony földre ejtette a csomót s a galyak széthulltak. Berczi sem tudott már idején félre-nyarodni és leütötte lábáról a kis leánykát, míg Kálmán, ki leghátul futott,

kikerülte őket s látva a kis veszedelmet, nevetve kiáltá:

— No, szedelőzködjenek fel, ne lár-mázzanak.

Andorka sem volt ellensége az ozsonnának, tehát szintén sietett befelé. De amint az öreg asszonyhoz ért, megállt, mert látta, hogy a szegény öreg nő nem tudja, mihez fogjon: a sivalkodó kis gyermeket csitítsa-e vagy a száraz galyait szedje ismét össze.

— Várjon csak, Erzsók néne, majd én segítek egy kicsit. Maga csitítsa le a kicsikét, majd én addig összekötözöm a csomót, aztán fölsegítem a hátára.

Az ozsonna vigan folyt s a nevelő megint érdekes dolgokat beszélt a hajdani lovagokról. Egyszerre csak így szólt:

— Igaz a! Ma láttam is egy igazi lovagot. Hiszen tudjátok, mit beszéltem az igazi nemes lovagokról. Hát ma az történt, hogy három garázda vitéz bajba döntött egy szegény öreg nőt és egy gyöngye kis gyermeket; de aztán akadt egy valódi nemes lovag, aki segített rajtuk.

A fiuk meglepetve bámultak a nevelő urra. A cserág-rend lovagjai kissé kényelmetlenül érezték magukat az asztalnál; Andorka pedig csodálkozott, hogy talán bizony az már valami lovagias cselekedet, a mit ő tett? Hiszen az nagyon egyszerű dolog.

Ozsonna után a három lovag boszusan bujt össze tanácskozássra.

— Ne féljeteK semmit. Majd megré-fáljuk Andorkát úgy, hogy nem lesz kedve elbizakodni a lovagságára.

Nem szóltak aztán semmit, játszottak egészen estig és már sötétedett, mikor Károly azt indítványozta, sétáljanak ki az erdő felé. Nagyon kellemes az idő. Andorkát is hívták, az meg szívesen ment.

Utközben Károly, hogy, hogy nem, holmi rémséges, kísérteti mesékre terelte a beszédet. Mindegyik tudott valami bor-

zalmas históriát s már egészen az erdőhöz értek, mikor Károly még egy új mesébe kezdett bele, mialatt Berti és Kálmán hátul összesugtak:

— Most mi majd oldalt elosonunk és ha Károly becsalta Andorkát a fák közé és ott magára hagyta, majd rájlesztünk.

De éppen ekkor Andorka egészen gyantlanul megszólalt:

— Nézzétek csak . . . mi mozog ott az erdő szélén . . . valami fehér . . .

Csakugyan, fehérlett valami az esthomályban. Eleintén egészen kicsinynek látszott, de aztán nőtt . . . egyre nagyobbra nőtt és nesztelenül, de gyorsan közeledett. A három lovag megfélekedezett mindenről s mert a fejük tele volt kísérteti mesékkal, nem gondoltak egyébre, mint hogy igaz lett, amit meséltek és most mindjárt ők járnak rosszul. Már pedig kísértettel a legvitézebb lovag sem küzdhet meg. Károly nagy-mester tehát csak annyit mondott, hogy: »Jaj!« aztán hanyatt-homlok futásnak eredt, két lovagja pedig utána.

Andorka ott maradt s ha eleintén kissé talán megszeppent is, a következő pillanatban már nagyot nevetett és a menekülők után kiáltott:

— Ne fussatok olyan nagyon . . . hiszen csak egy fehér liba.

De azok már nem hallották s lihegve futottak hazáig. Később megérkezett csöndeskén Andorka is és nevetve magyarázta meg, mitől futottak oly nagyon.

A három lovag most már éppenséggel nem volt magával megelégedve, de másnap reggel még kevésbé. Mert kálapok mellől eltűnt a cserág s helyette egy-egy kis fehér ludtoll volt, papírszeltekével, melyen ez volt olvasható: »A fehér ludtoll lovagjai jövőre ne felejtsek el, hogy az igazi lovag érdeme nem csupán testi erejében van, hanem főképp abban, hogy mindenkor helyén van a szíve és az esze.«

Az irás nagyon hasonlított a nevelő ur irásához. Talán valamikép mindig tudott mindent.

Károlyék lemondtak a lovagrend alapításáról. A cserággal nem mertek büszkélkedni, a ludtollra nem vágyakoztak. Hanem a ludtoll mellé kapott intést most már követni iparkodnak és Andorkát, aki példát mutatott nekik, éppen nem tekintik többé magukhoz méltatlannak.

A BÁBU KÍNJA.

*EGY kitörött lábu
Szegény árvabábu
Csüng Marcsa ke-
zében*

*S így könyörög
szépen:*

*»Ó, kedves kis
Marcsa,
Fejemet ne tartsa
Lefelé a földnek,
Mert ezer kín öl
meg.*

*»Úgy-e ha magácska
Beteg, — a mamácska
Magával nem így bán,
Kegyetlen kicsiny lány.*

*»Lefekteti ágyba,
Hófehérbe, lágyba...
Rajtam a rossz sor most
Ó, hívasson orvost.«*

A SZOBRÁSZ ÉS A KÉPGYURÓ.

— Beszélyke az ős hajdankorból. —

A A TÉRKÉPEN megkeresitek Görögországot, csakhamar rátaláltok ott közel a tengerparthoz ez ország fővárosára, Athéne városára. Nem éppen valami nagy város

ez most, de nevét ismerik évezredek óta. Mert a mivel világnak egyik legrégebb és legnevezetesebb városa ez és régesrégén, harmadfél ezer esztendővel ezelőtt még sokkal szebb és nevezetesebb volt, mint mostanában. Mai hirneve is jóformán még onnan ered, hogy hajdanában olyan szép és nevezetes volt.

Aki ma végig sétál ez ősrégi város utcáin, mindenféle ősrégi épületeket lát, félig romokban. De még a romokból is ráismerhetni, mily nagyszerű szépségű, remek épületek valának azok. A föld mélyéből pedig sok gyönyörű remek művet, páratlan szépségű szobrokat ástak már ki, melyek mind bizonyítják, a mit a történelemből is tudunk, hogy itt hajdan nagy miveltségű nép lakott, melynek oly jeles művészei voltak, kiknek művei még mai nap is mintául szolgálnak a mi legjelesebb művészeink számára is.

Krisztus születése előtt körülbelül ötödfélszáz esztendővel élte Athéne városa legfényesebb napjait. Akkoriban Perikles nevű jeles férfit állt a kormányzat élén, nagy barátja mindennek, ami szép. El is határozta, hogy olyan széppé teszi városát, hogy párja ne legyen. A legjelesebb építőmesterek építették a leggyönyörűbb csarnokokat, templomokat, a leghíresebb szobrászok pedig fölülmulhatatlan szépségű szobrokkal diszitették a köztereket, csarnokokat.

E nagy művészek közt legnagyobb volt Phidias szobrász, ki a város fölött emelkedő sziklán, melyen a fellegvár — Akropolis — állt, nagyszerű templomot épített a város istennője, Athenae tiszteletére s e templom elejébe csodaszép

szobrot faragott, mely Athenae istennőt ábrázolta. Nagy volt a hire, dicsősége Phidiasnak, mindenütt ünnepezték, ő azonban nem bizakodott el, hanem tovább dolgozott remek művein s nemes szívéről sok szép történetkét jegyeztek föl. Ezek egyikét akarom most elmondani.

Egy szép nyári napon Phidias a délutáni órákban, kissé elfáradván a munkában, üdülés végett sétára indult. Amint a piac téren keresztül haladt, egy leányka tünt szemébe, ki kéréleg nyújtotta feléje a kezét. Ez még nem lett volna nagyon feltűnő, mert szegény ember mindig volt; de a leánykán meglátszott, hogy nagyon neheze esik az alamizsna kérés. Ruházata igen egyszerű volt ugyan, de tiszta, rendes. Arczán pedig nagy szomorúság honolt.

— Ki vagy te, leányka? És miért kéregetsz, mikor látom, hogy nem vagy szokva hozzám?

— Iris a nevem, jó uram s nem tudok más segítséget, mint hogy jó emberek könyörületét kérjem. Atyám nagybetegen fekszik otthon, kifogytunk mindenből. És nemcsak betegen fekszik, hanem betegségében még szükséget is szenved, éheznek s így mindinkább elgyöngül. Oh, ha csak annyira is fölgyógyulna, hogy befejezhetné egy pár művét... akkor nem kellene koldulnom! Ő most sem tudja, hogy ezt teszem... nem engedte volna meg; de én már nem nézhettem tovább szenvedéseit.

— És ki az atyád? kérdé nyájasan Phidias.

— Aristaeus a neve és szobrocskákat gyúr agyagból. Oh, nagyon szép szob-

rocskákat készít, jó áron megveszik. Éppen egy Herkules-szobron dolgozott, mikor beteg lett. Csak félig készíthette el, de már is látszik, milyen szép. Ha látná, jó uram, bizonyára megdicsérné.

— No's, megnézem. Vezess a lakásodra, kicsikém.

Megindultak együtt s jó messze kellett gyalogolniok, mert Aristaeus messze künn lakott egy félreeső házacskában. Menetközben Phidias mindenfelét kérdezgetett a leánykától, az pedig szívesen felelt s látszott, hogy nagyon büszke az atyjára, aki agyagból égetett szobrocskákat készít. Az ilyen szobrocskákat a hajdankori görögök nagyon szerették. Nem telt mindeniknek, hogy nagy művésztől vegyen drága márvány- és ércszobrokat; a szerényebb móduak tehát beérték az ilyen olcsóbb munkával, melyet kisebb tehetségű mesteremberek készítettek. A kis Iris azonban nem hitte, hogy az ő atyja csak szerény kontár; oly lelkesedéssel szólt műveiről, mintha a szegény Aristaeus a legnagyobb művész volna. Phidias pedig meghatottan hallgatta a jó gyermek beszédét.

— Majd meglássa, milyen szép az mind, a mit atyám csinál! Oh, azt nem tudja ám akárki utána csinálni. Egy maroknyi agyagot vesz és egyszerre csak gyönyörű szobor lesz belőle. Én sokszor próbáltam, de nekem nem sikerül.

— Biz az nem is könnyű, mondá Phidias mosolyogva.

— Ugy-e? Talán már szintén próbálta?

— Csakugyan, már én is próbáltam efféle.

— És szintén nem boldogult vele, ugy-e?

— No, azt éppen nem mondhatnám. Akadnak, akik megdicsérték, a mit csináltam.

— Oh, hát ért a képgyuráshoz?

A kis Iris egy pillanatra megállt s arca felragyogott az örömtől. Aztán így szólt:

— Gondoltam valamit... oh, ha az lehetséges volna.

— Csak mondd meg, jó leánykám.

— Hát... hát azt gondoltam, hogy ha ért a képgyuráshoz, hát talán segíthetne rajtunk. Atyámnak több szobrocskája van félig készen... ha ezeket befejezné, bizonyosan hamar találánánk vevőre, aztán volna pénzem, hogy atyámnak jó erősítő ételt-italt vehessek. És ha meggyógyul, majd lerójjá a tartozását.

— Majd meglátom, mit tehetek. Most legelőször is gondoljunk csak a betegre.

Végre eljutottak a szerény házacskához s Iris bevezette a vendéget a szegényes szobába, mely lakószoba és műhely is volt. Az ablaknál hosszú asztalon heverték a félbenmaradt szobrocskák, ott volt a megszáradt agyag és a mindenféle szerszám; hátul a szoba sarkában feküdt nagy betegen a képgyuró és fájdalmasan nyöszörgött. A léptek neszére kissé megmozdítá a fejét és bágyadtan mondá:

— Te vagy, kedves Iris? Adj egy korty vizet... egyebet ugy sem adhatsz, tudom, szegény jó gyermek! Az istenek ugy végezték, hogy immár kínos nyomoruságban befejezzem életemet. Oh! Pedig még annyit dolgozhattam volna!

Ugy szerettem volna még dolgozni szép szobrocskáimon.

Phidias lehajolt a beteghez és nyájas, biztató hangon mondá:

— Ne csüggedj, barátom, nem fogsz meghalni, ha emberi segítség még segíthet rajtad. Találkoztam leánykáddal és elvezetett hozzád. Megpróbálom, talán segíthetek valamit a sorsodon. Én is szobrokat csinállok, ámbár nem éppen olyanokat, mint te; de hát talán még sem fogom elrontani a te munkáidat. Készíték helyetted néhány szobrocskát, befejezem a félbenmaradtakat és a kis Iris majd eladhatja, így aztán lesz egy kis pénzetek. De addig is menjen a leányka és vásároljon mindent, a mi szükséges.

Ezzel jókora pénzösszeget adott Irisnek, aki bámulva vette át és hamarjában nem tudta, elfogadhatja-e? De Phidias kissé parancsolóan intett neki, hogy cselekedjék, a mint mondva volt; a beteg Aristaeus pedig hálásan intett a fejével, hogy legyen minden ugy, a mint ismeretlen jó barátjok akarja.

Iris tehát elsietett, Phidias pedig neki gyürkőzött a munkának, hozzálátott, hogy az Aristaeus félbemaradt agyag-szobrocskáit befejezze. Ez bizony nagyon különbözött attól a szobrászságtól, melyet maga üzött; de azért nagy gondal végezte és mihamar még kedve is telt benne.

— Ez bizony kissé furcsa mesterség, gondolá jókedvűen. Az enyém bizony valamicskével nehezebb, mert a kemény márvánnyal nem lehet olyan könnyen elbánni, mint ezzel a lágy agyaggal.

Ugy belemélyedt a munkába, hogy észre sem vette az idő gyors mulását. A kis Iris már rég visszatért s hozott a betegnek mindenféle jó erősítő és üdítő ételt-italt. Aztán oda állt Phidias mögé és nézte, hogy dolgozik. Ha nem értett is a dologhoz, de azt látta, hogy az ismeretlen jó barát mily szaporán halad. A félben maradt szobrocskák már mind be voltak fejezve s Phidias egy új alak gyurásához fogott, mely szebbnek ígértzett valamennyinél. Iris akaratlanul föl kiáltott:

— Oh mily gyönyörű! Kedves atyám, ha látnád, milyen ügyes ez a mi jó barátunk. Most valami gyönyörűt csinál.

— Ne csacsogj, kicsikém, szólt Phidias jó kedvűen. A mit most csinálok, az csak másolat, de ezt talán jó áron el fogjátok adhatni, mert az emberek nagyon nagyra vannak az eredetijével.

— Ugyan mi az? kérdé kissé érdeklődve a beteg.

— Az Athenae szobra, melyet az a bizonyos Phidias faragott s melyet oly nagyon emlegetnek.

— Méltán, szólt Aristaeus, ki az üdítő italtól kissé megerősödött. Méltán emlegetik és méltán dicsőítik s arra kérlek, kedves jó barátom, ne szólj tiszteletlenül Phidiasról. Mert ő nagy művész és nemes szívu ember. Remek szobraival gyönyörűséget szerez lelkünknek s mi szegény kontárok, kik hitvány sárból gyurunk olcsó, gyarló portékát, boruljunk térdre a nagy férfiú előtt, ki öröme és büszkesége hazánknak s az leszen mind enkoron.

Phidias csak nagy nehezen bírta elpalástolni meghatottságát. Ennek a szegény, beteg képgyúrónak, aki nem is gyanítja, kivel beszél, őszinte és önzetlen dicsérete jobban esett neki, mint mikor nagy zajjal ünnepezték.

Mikor már sötétedett, Phidias abbahagyta a munkát.

— Így ni. Ezek készen vannak, csak ki kell égetni. Majd holnap is eljövök egy-két órára és csinálok egyetmást.

Osakugyan eljött másnap délután is és megint szorgalmasan gyurta az agyagszobrocskákat, most már a maga eszéből. A beteg Aristaeus már kissé jobban volt ugyan, de még sokkal gyöngébb, hogysen figyelemmel kísérhette volna, mit mivel jószívu barátja. Harmadnap, negyednap Phidias ismét eljött és már egész sor kisebb-nagyobb szobrocska volt készen. Az ötödik napon Aristaeus, ki már föl is tudott ülni ágyában, így szólt Phidiáshoz:

— Iris megmutatott néhány szobrot, melyet készítettél, én édes jó barátom. Nem tudom, mit gondoljak ... ismerem valamennyi társamat, aki ezzel a mesterséggel foglalkozik. De ilyen csodaszép agyagszobrocskákat még soha senki sem gyurt. Ki vagy te és honnan kerültél ide? Te művész vagy és rám szegény kontárra pazarlod nagy tehetségedet. Valld meg, te nem vagy közönséges képgyuró?

— Eltaláltad, kedves barátom. De mégis csak egy a mesterségünk, mert én is szobrokat készítek. És ha neked hasznodra válik, a mit számodra itt készítettem, annak örvideni fogok.

Épen ekkor megnyílt az ajtó és több fiatal szobrász lépett be, Phidias tanítványai. Egyikök így szólt:

— Bocsáss meg, drága mester, hogy utánad jöttünk ide. Többször láttunk ide betérni s a szomszédoktól megtudtuk egy kis leány beszédét, hogy te itt szobrokat készítesz. Mi pedig látni ohajtjuk Phidias legujabb műveit.

A szegény Aristaeus bizony majd elájult csupa ámulatában és örömeiben. Reszkető hangon rebegte:

— Phidias! A nagy Phidias! Ide alázkodik hozzám, szegény kontár képgyuróhoz, az ő isteni szellemét reám pazarolja! Oh, Phidias, a te szived még nagyobb, mint művészeted.

A tanítványok is, amint megtudták, hogy itt voltaképp mi történt, könyes szemekkel borultak le a mester előtt és esókolták ruhája szegélyét. Phidias pedig szeliden, jósággal mondá:

— Ej, nagy dolog is az! Ez a kis Iris gondolt olyan formát, hogy talán tudnék egy pár szobrocskát gyurni, míg az apja beteg. Megigérttem neki, hát meg is tettem. Nem volt az nehéz munka s egy jó ember életének megmentése megérdemel pár órai időtöltést. Most már van itt elég kész szobrocska, szereztek vevőket.

Persze, amint hirtelen terjedt, kitől valók azok a szobrocskák, oda tódultak a leggazdagabb emberek s nagy áron vették meg s a szegény Aristaeusból majdnem gazdag ember lett. És ugy-e nem csoda, hogy Phidiaszt aztán még inkább tisztelték és ünnepelték.

A MI CZICZÁNK.

(Képpel a czimlapon.)

A MI cziczánk, a Cziczuka
Kisebb, mint egy kicsi kutya;
De merész tekintetű —
S cseng nyakán a csengetyű,

Ha megnől a kicsi macska
Akkor kissé nagyobbacska,
De olyan nagy soha sincs,
Mint egy nagyobb fajta pincs.

A cziczácska úgy helyesebb,
Úgy csinosabb, úgy jelesebb
Ha kicsiny még; — ha megnő,
Gonosz lesz és vakmerő.

Ó, Cziczuka te is megnősz
S akkor többé felénk sem jössz.
S nem kérsz tejet, kenyeret,
Csak vadászol egeret.

MEGFÉJTÉSEK ÉS MEGFÉJTŐK.

A „Kis Lap“ XLI. kötet 3-dik számában közölt körrejtvény megfejtése:

A ki másnak vermet ás, maga esik bele.

Helyesen fejtették meg: Székely Józsa, Roheim Ilonka és Irénke, Lövinger Lenke, Gombos Ida, Visontai Ilonka, Pesi Gyuri, Könyi Janka, Feischl Irma, Buzáth Jolán és Lajos, Dirsztay Viktor, Mitteregger Miczi és Andor, Cselle Anna, Hám Géza és Ferencz, Nagy Jenő, Lesko Irénke és Piroska, Herzl Margit, Bernáth Emil, Dezső és Géza, Schick Elza, Takáts Pista, Koreck Iván, Papanek Irén, Biedermann (?) Spitzer Zoltán, Bónis Irma és Elemér, Reitmann testvérek, Erdődy Margit, Rallmb Ilona és Róza, Hasangi Irénke.

*

A „Kis Lap“ XLI. köt. 2-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték; Subert Elza és Zoltán, Reitmann testvérek.

